

Hvezdáreň a planetárium v Prešove

Hodnotenie činnosti a hospodárenia za rok 2024

Január 2025

A) Popularizačno-vzdelávacia činnosť

Programová ponuka a podujatia

Programová ponuka a podujatia sú oblasti, kde sa sústreďuje hlavná činnosť organizácie pre plnenie úloh súvisiacich s popularizáciou astronomickej vedy. Pre Hvezdáreň a planetárium v Prešove je to vzhľadom na 40 – ročnú astronomickú minulosť aj významný záväzok, ktorému sa podriaďuje v snahe pôsobiť progresívne a so zreteľom na zachovanie vlastnej identity.

Prostriedkom má byť pôvodná programová tvorba (4. Programová tvorba), reflektujúca potreby školského vzdelávania a záujem verejnosti. Podujatia pre našich návštevníkov sa v prevažnej miere opierajú o aktuálnu programovú štruktúru.

Základná programová štruktúra:

- vzdelávacie programy v prednáškovej sieni 19
- vzdelávacie programy v planetáriu (hviezdna sála) 14
- rozprávkové programy v planetáriu 13
- hudobné programy v planetáriu 13

K dispozícii sú aj cudzojazyčné verzie niektorých titulov (anglická, poľská, nemecká, ruská)

Popri programovej ponuke je tvorba podujatí aj s ohľadom na oslovenie verejnosti a školskej mládeže späť s pozorovateľskou činnosťou, prednáškami a ďalšími prezentačnými formami (workshop, výstava, súťaž a pod.).

Podujatia

počet: **620** účasť: **20 883**

Táto oblasť je štruktúrovaná z viacerých hľadísk: organizované skupiny, verejnosť, vekové zaradenie, témy, čas (prázdniny, dni pracovného pokoja) a tiež reagovanie na výzvy rôzneho druhu (kampane – cyklické podujatia, dianie na oblohe) a pod.

Na základe toho pracujeme s rôznymi formami podujatí, v širšom delení zahrnutými v skupinách:

1. Základné podujatia
2. Iné podujatia.

Vývoj v zastúpení podujatí a návštevnosti Hvezdárne a planetária v Prešove za rok 2024

Forma	Exkurzie	Rozpr. soboty	Prázd.	HpHO	Náučné večerné	VP	Iné*	AK*	Celkom
Mesiac	ZÁKLADNÉ PODUJATIA								
Január	17/535	6/207	5/257	1/19	3/32	2/21	1/3	4/18	39/1092
Február	35/1073	7/345	9/571	2/40	2/40	2/32	3/105	3/14	63/2220
Marec	37/1303	4/278	5/173	3/75	2/16	1/0	4/300	3/16	59/2161
Apríl	41/1325	5/230	0	1/22	2/33	1/12	5/64	3/12	58/1698
Máj	48/1497	4/97	0	3/58	1/2	1/4	1/5	2/11	60/1674
Jún	52/1857	4/115	0	2/55	2/35	1/7	5/315	2/10	68/2394
Júl	10/250	4/114	14/496	2/58	4/47	1/14	4/34	0	39/1013
August	12/259	3/128	17/594	1/68	1/36	0	0	0	34/1085
September	21/713	2/55	0	2/63	1/35	0	1/70	2/10	29/946
Október	49/1937	5/198	2/78	3/66	2/15	1/21	2/84	5/32	69/2431
November	48/1723	4/203	0	2/27	2/21	2/53	7/618	3/21	68/2666
December	32/1196	4/157	2/57	2/50	1/10	1/6	1/10	3/17	46/1503
Celkom	402/ 13668	52/ 2127	54/ 2226	24/ 601	23/ 332	13/ 170	34/ 1608	30/ 161	632 / 20 893
Priemer	34 /1 pod.	41 /1 pod	41 /1pod	25 /1 pod.	14 /1 pod	13 /pod	47 /1 pod	÷5	÷31 /1pod

* špecifikované v 2. INÉ PODUJATIA

** AK – astronomické krúžky patria do skupiny 2. Iné podujatia, v tomto prípade osobitne zastúpené pre potreby prehľadu o ich vývoji v roku

1. ZÁKLADNÉ PODUJATIA

Určujúcim kritériom je kontinuálnosť prevádzky a reagovanie na pracovné (výukové) a voľnočasové požiadavky okolia. Využívaným prostredím je hviezdna sála (planetárium) a priestor hvezdárne (pozorovania).

1.1 ZÁKLADNÉ PODUJATIA - PLANETÁRIUM

počet: 555

účasť: 18 954

(navštevovanosť- denná, pravidelná alebo sezónna)

a) Exkurzie

- školské skupiny si počtom zasluhujú našu najväčšiu pozornosť, programová ponuka je z pohľadu vyučujúcich aj žiakov hodnotná a pestrá. Jedná sa o organizovanú (a plánovanú) formu návštev, kde číselne evidujeme aj percentuálne nízko zastúpené neškolské organizované skupiny.

Objem prijatých návštev počas roka pri školských organizovaných skupinách je v priebehu roka závislý od tematického zamerania a časového rozvrhu výučby.

b) Verejnosť

- rozprávkové sobotňajšie dopoludnia – pretrvávajúca vysoká návštevnosť aj zo širšieho okolia Prešova nabáda na priebežnú obnovu a rozširovanie programovej ponuky (optimálne jeden nový program za obdobie jedného roka). Zaznamenaná účasť sa niekedy pohybuje aj cez stovku návštevníkov.

- rozprávkové akcie počas prázdnin (Prázdniny) – vysoká účasť rovnako podporuje stratégiu programovej tvorby.

- hudobné večery vo hviezdnej sále (HpHO) sú v tradičnej činnosti prešovského planetária významným programovým fenoménom a v priebežnej pozornosti zo strany návštevníkov.

- náučné večerné programy poskytujú návštevníkom spojenie prírodovedného pohľadu na vesmír s kultúrnym zážitkom z hviezdnej oblohy.

1.2 ZÁKLADNÉ PODUJATIA – POZOROVANIA

počet: 13

účasť: 170

(navštevovanosť – pravidelná, sezónna, príležitostná, cyklická).

1.2.1 Verejné astronomické pozorovania

počet: 13

účasť: 170

Pravidelné astronomické pozorovania

počet: 13

účasť: 170

Pozorovania večernej oblohy sú zamerané na oblasť telies slnečnej sústavy (planéty, mesiace), na spoznávanie súhvezdí a vyhľadávanie objektov hlbokého vesmíru (v Galaxii – hviezdokopy, hmloviny)

Kampane

a) *Hodina Zeme - 24. marec ekologická kampaň*

počet: 0

účasť: 0

Akcia plánovaná s umiestnením na námestie počas jednohodinového pohasnutia verejného a individuálneho nočného osvetlenia.

Aktuálne nevhodné pozorovacie podmienky.

b) *Európske solárne dni – 1.-15. máj pozorovacia kampaň*

počet: 14

účasť: 393;

(Stavy zahrnuté pri Tab. č. 1)

Pozorovania slnka sa zúčastňujú početné kolektívy žiakov popri hlavných cieľových programoch.

Mimoriadne (príležitostné)

Súvisia s prítomnosťou nového objektu na nočnej oblohe (kométa), t. j. s javmi alebo s úkazmi, akými sú zákryty, zatmenia a pod.

1.2.2 Pozorovania pre školy a organizácie

Astronomické pozorovania na Šarišskom hrade (cyklické) počet: 0 účasť: 0

Jedná sa o pozorovania pre účastníkov pravidelných podujatí mesta Šariš.

Aktuálne pre znížený stav odborných pracovníkov bola úloha zrušená aj pri avizovanej žiadosti.

Ekofest september ekologická aktivita (cyklické) počet:0 účasť: 0

Jedná sa o pozorovania Slnka ako súčasť programu pravidelných podujatí Ekoparku na Holej hore. Aktuálne neavizovaná požiadavka.

2. INÉ PODUJATIA

2.1 INÉ PODUJATIA S PLANETÁRIOM – CYKICKÉ počet: 6 účasť: 591

Významnou mierou sa podieľajú na návštevnosti organizácie, k čomu prispieva ich štruktúrovanosť spolu s pestrosťou ponúkaných programových foriem. Na účasť priaznivo pôsobia o. i. aj početné mediálne kampane a ich tradícia na HaP. Deň hviezdárni a planetárií a Deň detí s astronómiou predstavujú dve najprestížnejšie TOP podujatia pre verejnosť (Deň HaP v r. 2023 navštívilo 400 osôb).

a) *Deň hviezdárni a planetárií* počet:1 účasť: 245

Dňa 17. marca; koordinovaná akcia na propagáciu činnosti astronomických zariadení sa odráža v ponuke programov a aktivít na podporu čo najširšej účasti detských a dospelých návštevníkov.

Účasť zaznamenala iba priemernú úroveň (400 v r.2023).

b) *Deň detí s astronómiou – k Medzinárodnému dňu detí – 1. jún*

počet: 1 účasť:157

Pestrá paleta programov a aktivít pre našich malých návštevníkov. Maľovanie, modelovanie a vypúšťanie raketiek. Pre získanie vhodného voľného priestoru na štarty raketiek využívame so súhlasom vlastníka mestský amfiteáter.

c) *Noc na hviezdárni* počet: 1 účasť: 84

Pestrá ponuka aktivít – prednáška, program v planetáriu, pozorovanie oblohy je umiestnená do väčšieho časového rámca a so širokou cieľovou skupinou.

Aktuálne:

Jedinečné úkazy „okom“ fotoaparátu – workshop R. Barsu, slovenskeho astrofotografa

Pozorovanie večernej oblohy

Jesenná obloha – program v planetáriu

Komentované prehliadky výstavných priestorov

d) *Valentín v planetáriu* počet: 3 účasť: 105

Kampaň Týždeň na podporu manželstva. (k 14. aprílu – Valentín)

V spolupráci s iniciatívou Národný týždeň manželstva tvoríme v rámci troch termínov zmiešanú programovú večernú ponuku (astronomickú a romantickú). Zvýhodnené cenové podmienky pri vstupe (50% zľavu zo vstupného) poskytujeme návštevníkom prichádzajúcim v pároch.

2.2 INÉ CYKLICKÉ PODUJATIA

počet: 12

účasť: 693

Veľký ohlas v tejto oblasti ponuky pre verejnosť tradične zaznamenávame pri akciách Kúzelná fyzika. Zastúpenie prednáškovej formy prezentácie v našich podmienkach oslovuje iba vo veľmi nevýraznej miere.

a) Kúzelná fyzika

počet: 2

účasť: 221

Prezentácia experimentov z rôznych oblastí fyziky sa odohráva v priestore prednáškovej siene a jej umiestnenie nachádzal ohlas tak v minulosti pri školských exkurziách, ako aj v súčasnej ponuke pre verejnosť.

Aktuálne: Z času na čas a Čaro lietania - prezentuje Mgr. M. Figura

b) Deň Zeme – 22. apríl

počet: 1

účasť: 9

Programovo je akcia zostavená v zostave:

- program v prednáškovej sieni (Žijeme na Zemi)
- projekcia vo hviezdnej sále (Jarná obloha)
- verejné pozorovanie

c) Svetový deň letectva a kozmonautiky

počet: 0

účasť: 0

K dňu spájanému na celom svete s prvým štartom človeka do vesmíru pripravujeme prezentáciu v prednáškovej sieni venovanú dňu v kozmonautike.

Súčasťou programu je aj pozvánka návštevníkov do planetária (hviezdnej sály).

Aktuálne mimo ponuky.

d) Príbeh troch kozmických sond

Ing. J. Baláž, Ústav experimentálnej fyziky SAV SR

počet: 1

účasť: 7

e) Astronomické štvrťky

počet: 4

účasť: 12

Snahu spestriť témy prednášok a využiť efektívnosť streamovaných podujatí sme premietli do pozvánok pre verejnosť ako príležitosť na účasť na zdieľaných podujatiach.

V spolupráci so Slovenskou astronomickou spoločnosťou (SAS) a s podporou UPJŠ v Košiciach nám košické planetárium v CVČ Domino sprostredkovalo témy:

- Turizmus v kozme (9 návšt.)
- Séria prednášok – letná obloha (1 návšt.)
- Návrat na Mesiac (2 návšt.)
- Zatmenie slnka (bez účasti)

Aktuálne plánujeme prizývať verejnosť k prednáškam organizovaným prešovskou pobočkou SASu, ktoré sú pravidelne zastúpené v programe stretnutia členov na pôde Hvezdárne a planetária v Prešove.

Spoločná organizácia podujatí v dvoch nasledujúcich prípadoch robí dobré meno organizácii pre kvalitné uspokojenie aj širších kultúrnych potrieb. Je tu zastúpená spolupráca s mestom a občianskym združením.

f) SVET OČAMI PREŠOVSKÝCH TURISTOV

počet: 4

účasť: 444

Tradičné vystúpenia osobností z prostredia vysokohorskej turistiky sa stretávajú s veľkým ohlasom verejnosti aj pre optimálne podmienky na sledovanie atraktívnych záznamov pri početnom publiku.

g) Filmový festival PoCity

počet: 0

účasť: 0

Aj v tomto prípade sú prezentované kvalitné technické a priestorové podmienky pre širšie kultúrne využívanie astronomického zariadenia. Premietania na hvezdárni sú sústredené do

špecifického tematického rámca, pre ktorý v tomto roku partner nevedel nájsť naplnenie (napr. Sci –Fi, ale aj iné).
Aktuálne bez aktivít.

3. INÉ PODUJATIA - PRE ŠKOLY

3.1 Súťaže – vedomostná súťaž

Súťaže prebiehajú na základe vyhlásenia Slovenskou ústrednou hviezdárňou v Hurbanove, od roku 2023 opäť a pri plnom finančnom krytí MK SR sprostredkovanom cez vyhlasovateľa súťaže.

Čo vieš o hviezdach? počet kôl: 10 účasť: 261

Okresné kolo počet kôl: 3 účasť: 55
V dňoch 25. – 27. marca 2024 sa uskutočnilo pre 11 škôl z okresov Prešov a Sabinov.

Krajské kolo počet kôl: 3 účasť: 48
V dňoch 23. – 24. apríl 2024 sa uskutočnilo pre okresy Prešov, Sabinov, Humenné, Svidník, Stropkov a Bardejov.

Obsahovú náplň okresného a krajského kola súťaže pripravili:

- I. kategória Renáta Kolivošková
- II. kategória Z. Komarek (externe)
- III. kategória Roman Tomčík

Celoštátne kolo počet kôl: 3 účasť: 152
V dňoch 11. – 13. júna 2024.

Súťaž zabezpečovala Slovenská ústredná hviezdáreň Hurbanovo, aktuálne na pôde a s fyzickým prispením HaP v Prešove.

Večerný program pre súťažiacich v planetáriu počet: 1 účasť: 6

Regionálne kolo astronomickej olympiády

Dňa 4. apríla 2024 prebiehalo s piatimi súťažiacimi (vítazmi korešpondenčného kola) v priestoroch Hviezdárne a planetária v Prešove v réžii Slovenskej ústrednej hviezdárne v Hurbanove.

3.2 Súťaže - Vesmír očami detí počet kôl: 1 počet výtvarných prác: 808

Súťaž prebiehala v mesiacoch od decembra 2023 do marca 2024 v rámci okresných kôl

Prešov (Sabinov – 555 prác) a Poprad (Kežmarok, Bardejov, Svidník, Levoča – 253 prác).

Súťaž dlhoročne prináša oslovenie žiakov astronómiou, a zhodnotenie vidíme aj v produktoch, akými sú v tomto prípade výstavy.

3.3 Výstavy počet: 4

STÁLE EXPOZÍCIE slúžia na rozšírenie rámca využívaných prostriedkov, sledujúcich popularizáciu, vzdelávanie ale aj estetické a funkčné dotváranie priestorov.

Práce na stálej expozícii každoročne súvisia s priebežnou údržbou, modernizáciou a jej rozširovaním.

Hlavná expozícia - modernizovaná

- je umiestnená v priestore okolo planetária. V uplynulom hodnotiacom období prešla modernizáciou v jej historickej časti (historické osobnosti, stavby) a geológia Zeme.

Slnecnú expozícia

- na terase hvezdárne využívame v rámci objektov Stone Henge, Mayskej pozorovateľne, slnečných hodín, slnečnej pece (aj v spojení so slnečným ďalekohľadom) pre školy a pri akciách pre verejnosť.

Meteorologická expozícia

- v zostave meteobúdka s analógovým prístrojovým vybavením, digitálna meteostanica a autonómna stanica v sieti SHMÚ - je využívaná pre výukové a popularizačné účely.

Mytologická expozícia - nová

- je umiestnená v prednáškovej sieni ako dotvorenie čelnej reliéfnej steny.

Vo vstupoch lektora pred obecnstvom poskytuje priestor pre ďalšie rozširovanie historického rámca astronómie.

PRAVIDELNÉ VÝSTAVY

Snaha umiestniť astronómiu do sféry výtvarného stvárnenia je odmeňovaná tradičnými inštaláciami v priestore aj na webovom sídle HaP. Takéto výstavy zahŕňajú už aj spoluprácu a koordináciu s inými subjektmi, a hodnotíme ich ako novovzniknuté inštalácie:

- *Vesmír očami detí (VOD)* počet: 1
Účasť zahrnutá v podujatiach organizovaných na pôde HaP (v období od konca marca do júla prípadne do konca augusta).
- *Virtuálna výstava VOD* počet: 1
Odbornou porotou vyhodnotené práce postupujúce do celoslovenského kola boli umiestnené na stránku organizácie.
- *Výstavy s prešovskými školami* počet: 2
MAGICUM - Fotografická umelecká výstava SOŠ Košickej
INLINE OFFLINE - Priestorová inštalácia SOŠ umeleckého priemyslu
 - príležitosť pre školu vystaviť práce študentov je zároveň vítanou možnosťou rôznym spôsobom kreovať náš expozičný priestor.Účasť je zahrnutá v rámci podujatí konaných na pôde HaP.

3.4 Krúžková činnosť (AK)

V práci sú využívané rozmanité didaktické formy a prostriedky - prednášky, projekcie, práca v planetáriu, pozorovania oblohy, workshopy. Prírodnou požiadavkou v tejto činnosti je zapojenie členov AK do vedomostnej súťaže ČVOH a aktívna účasť na verejných pozorovaniach.

Aktuálne sú v činnosti dva krúžky – pre mladších a starších žiakov.

Počet stretnutí: 30

Priemerná účasť: 5

3.5 Seminár pre vedúcich astronomických krúžkov a učiteľov prírodných vied

počet: 1 účasť: 10

Dňa 13. decembra 2024 sme prítomným pedagógom ponúkli program v nasledujúcej zostave príspevkov:

Teplota vo vesmíre – Mgr. M. Vaňko, AÚ SAV

Astronómia vlastnými rukami – doc., RNDr. S. Il'kovič PhD., Prešovská univerzita

Pozorovania Slnka na prešovskej hvezdárni – Mgr. R. Tomčík, HaP

Izrael Hiebner – hvezdár – R. Kolivošková, HaP

Jedná sa o zapojenie školskej mládeže do aktivít, ponúkaných kozmickými agentúrami v oblasti orbitálnej techniky, a to na princípe on-line práce s fotografickými kamerami na ISS.

4. PROGRAMOVÁ TVORBA

Programová tvorba je v podmienkach Hvezdárne a planetária základným prostriedkom pre účelné a efektívne fungovanie tak v poznávacej sfére ako aj kultúrnej.

Napĺňanie tejto úlohy je prejavené uvedením programových noviniek:

a) Obri a trpaslíci – program do prednáškovej siene určený mladším žiakom

Autor: R. Kolivošková

Animácie: R. Novosedlák, J. Nad’

Zvuk: R. Šankvalier

b) Pink Floyd – hudobný program do planetária

Autor a realizácia: J. Nad’

c) Enya - hudobný program do planetária

Autor a realizácia: J. Nad’

d) Zvuková nahrávka – dabing pre detský seriál ESA do prednáškovej siene – Paxi

Realizácia: V. Kolivoška

5. PREHĽAD POPULARIZAČNO-VZDELÁVACÍCH A KULTÚRNYCH PODUJATÍ ZA ROK 2024

Činnosť		Počet	Účasť
ZÁKLADNÉ PODUJATIA A INÉ			
	1.1 Základné podujatia - planetárium (v režime: denné, pravidelné a sezónne)	555	18 954
Organizované	Exkurzie	402	13 668
Verejnosť	Rozprávkové sobotňajšie dopoludnia	52	2 127
	HpHO	24	601
	Náučné večerné programy	23	332
Kombinované	Prázdniny - spolu	54	2 226
Verejnosť	1.2 Základné podujatia - pozorovania (v režime: pravidelné a sezónne)	13	170
Verejnosť	Pozorovania - pravidelné	13	170
	Pozorovania - iné	0	0
	Solárne dni /aj pre zúčast. školy	/(149)	/(393)
	Hodina Zeme	0	0
Verejnosť	2.1 Iné podujatia - planetárium - cyklické	6	591
	Deň hviezdárni a planetárií	1	245
	Deň detí s astronómiou	1	157
	Noc na hviezdárni	1	84
	Valentín v planetáriu	3	105
Verejnosť	2.2 Iné cyklické podujatia	12	693
	Kúzelná fyzika	2	221
	Deň Zeme	1	9
	Svetový deň letectva kozmonautiky	0	0
	Predn. - Príbeh troch k.s.	1	7
	Prednášky (Astr. švrtky)	4	12
	Svet očami prešovských turistov	4	444
	3. Iné podujatia - pre školy	47	1247
Organizované	<u>Súťaže</u>	(12 kôl)	(1076)
	3.1 Súťaž vedomostná (ČVOH)	10	261
	3.2 Súťaž – výtvarná (VOD)	1	808
	3.3 Súťaž – astronomická olympiáda	1	7
	3.4 Výstavy	4	-
	3.5 Krúžky	30	161
	3.6 Seminár pre učiteľov	1	10
	3.7 EarthCam - workshop	0	0
Spolu		633	21 655

B) Metodická a poradenská činnost, služby, propagácia a informovanie verejnosti

- a) priebežne vykonávaná činnosť v oblasti metodickej a poradenskej s odkazom aj na konzultačnú činnosť pri písaní bakalárskych prác.
Aktuálne nevyužívaná.
- b) Výkon poradenskej činnosti v oblasti manipulácie a využívania prenosných teleskopov.
Služby sú priebežne požadované a poskytované.
- c) Konzultačné služby na webovej stránke, na sociálnych sieťach a telefonicky pri objasňovaní a pomenúvaní aktuálnych javov, úkazov a dejov na oblohe.
- d) Pokračovanie v štruktúrovaní novej webovej stránky.
Úloha bola plnená v rozsahu informácií a obrazového dotvorenia nášho webového sídla.
Príklady: vymedzenie na hlavnej stránke: Oznamy a upozornenia, Keď obloha zaujme (dianie na oblohe), Koordinátor PPA – nový inštitút pre edukačnú a záujmovú sféru a Fotogaléria (zo života HaP)

6. Edičná činnosť a ponuka prevzatých materiálov

6.1 Nové

Programová skladačka – obrazová

vznikla ako exkluzívnejšia verzia programovej skladačky, a to pri príležitosti 40. výročia otvorenia planetária.

Náklad: 100 ks

Realizácia: V. Kolivoška

Kniha „Alexej Duchoň muž, ktorý miloval hviezdy“

Po predchádzajúcom titule „Storočia astronómie v Prešove“ bola vydaná knižná publikácia „Alexej Duchoň muž, ktorý miloval hviezdy“. Kniha vzdáva hold hlavnému a prvotnému aktérovi bohatého astronomického diania v prešovskom regióne. Jedná sa o finálne zhrnutie zozbieraných historických faktov a súvislostí s finančnou podporou a ocenením zo strany Slovenskej ústrednej hviezdárne v Hurbanove.

Náklad: 400 ks

Zostavila: R. Kolivošková

6.2 Tradičné:

- a) *Astronomický informátor – 1,2,3,4,5 a 6/24*
Periodikum určené pre verejnosť, zasielané členom Slovenskej astronomickej spoločnosti informuje v rozsahu dvoch mesiacov o programovej ponuke HaP a o dianí na oblohe.
- b) Na základe vlastných pozorovaní a s príspevom 15 pozorovacích staníc (po jednej aj z ČR a Poľska) sme spracovali a vydali materiál o priebežnom stave slnečnej fotosféry v podobe *Bulletinu o pozorovaní Slnka na Slovensku za rok 2023* v náklade 45 kusov.
Tento materiál je zverejnený na webovej stránke HaP.
- c) Záujem verejnosti podmienil dotlač vlastných materiálov:
Prílohy ku programom (*Jarná obloha, Letná obloha, Jesenná obloha, Zimná obloha a Obloha nad nami*), *Doplňovačky pre každého, Programová ponuka, Astronomické hlavolamy, Kozmické hlavolamy, Mapa severnej hviezdnej oblohy. Predstavy o tvare zeme, CD Vesmírne otázky, omalovánka Vesmírne otázky, Ďalekohľad – pomôcka na pozorovanie oblohy, Slnečné hodiny, Obloha 2024, Obloha 2025.*

Magnetky HaP: 1 500 ks

- d) Priebežne, podľa finančných možností, sa v súlade s plánom dopĺňala literatúra do odbornej knižnice HaP a nakupoval metodický materiál, ktoré vydávajú ďalšie astronomické zariadenia: *Astronomická ročenka*, *Astronomický kalendár*, *Vymaľuj si súhvezdia*, *Svet súhvezdí*, *plagáty – Vesmír*, *Svetlo*, *Planéty slnečnej sústavy*, *vystrihovačka – Súhvezdia*, *Otáčava mapa hviezdnej oblohy*, *Všetko čo je dobré vedieť o vesmíre*.

7. Projekty

Fond na podporu umenia

Názov projektu: Pohľady na oblohu

Operačný program: Kultúrno-osvetové aktivity – zriaďované organizácie

Podaný projekt nadväzoval na už úspešné projekty zrealizované v minulých rokoch. Cieľom projektových aktivít malo byť oboznámenie sa s celým procesom zhotovenia astrofotografie, prezentácia iných techník zhotovenia astrofotografie pomocou solarografu a vzdialených ďalekohľadov, ako aj pozorovanie Perzeid.

Projekt na základe Rozhodnutia riaditeľa Fondu na podporu umenia nebol podporený.

Názov projektu: Renovácia a modernizácia zariadenia a technického vybavenia hviezdnej sály planetária

Na základe výzvy PSK-MIRRI-014-2024-ITI-EFRR na predkladanie žiadostí o poskytnutie NFP na investície do kultúry, prírodného dedičstva a cestovného ruchu, bol v aplikácii RISK zadán projektový námet, na prerokovanie na zasadnutí Kooperačných rád SPR.

Celkový rozpočet: 206 000 Eur

Zadaný projektový námet nebol schválený.

8. Spolupráca s inými subjektmi

- a) *V sieti astronomických zariadení na Slovensku s dôrazom na pozíciu SÚH v Hurbanove*
Predovšetkým koordinácia pri niektorých druhoch akcií a aktivít (Deň hviezdárni a planetárií, súťaže).
- b) *Mládežnícke observatórium v Niepolomiciach v Poľsku (od roku 2005)*
Aj pri dlhodobom pretrvávajúcich výborných vzťahoch s partnermi sú aktuálne kontakty utlmené.
Organizácia: R. Kolivošková
- c) *Katedra fyziky, matematiky a techniky FHaPV Prešovskej univerzity (zmluva od roku 2009).*
Aktívna spolupráca v oblasti tvorby a prípravy seminára pre učiteľov, klubovej činnosti a pod.
- d) *SAS pri SAV*
Služby členom prešovskej pobočky astronomickej spoločnosti (prednášky, návštevy iných pracovísk).
Organizácia: R. Kolivošková
- e) *Stredná odborná škola podnikania v Prešove (zmluva od roku 2011)*
Aktuálne bez aktivít.
Organizácia: riaditeľ

f) *Stredná odborná škola Košická v Prešove (zmluva od roku 2014)*

Vystavovanie prác študentov.

Organizácia: V. Kolivoška

g) *Tromf Banská Bystrica – predajca optickej techniky a príslušenstva (od roku 2004)*

Pôvodne priebežne podľa záujmu verejnosti poskytované poradenstvo v rámci dostupnosti pozorovacieho vybavenia.

Aktuálne iba v obmedzenej forme pre vypustenie predaja z pozorovateľskej sféry ponuky.

Realizácia: R. Tomčík,

h) *Európske solárne dni – koordinátor aktivít na podporu využívania solárnej energie*

Registrácia a následná propagácia akcie prostredníctvom poskytnutých materiálov a predmetov.

Realizácia: R. Tomčík,

i) *4 Sport – organizátor športových aktivít*

V rámci organizácie medzinárodných turnajov sme športovo-marketingovou agentúrou prizývaní do spolupráce týkajúcej sa kultúrnej stránky pobytu účastníkov športových akcií v našom meste.

Za posledné roky pretrvávajúca snaha o garantovanie neplánovaného prístupu k programom je v rozpore s potrebami organizácie zabezpečiť prístup verejnosti a ďalším organizovaným skupinám.

Aktuálne bez využívania rezervovanej kapacity v prvom júlovom týždni.

Zodpovedný: V. Kolivoška

j) *Národný týždeň manželstva – iniciatíva na podporu manželstva*

viď. 6. Iné akcie

Spoluprácu s inými subjektmi praktizujeme aj v mediálnej oblasti, kde prostredníctvom podstránky Kultúra v kraji zverejňujeme plánované aktivity, nám doručené vo forme elektronických plagátov. Jedná sa predovšetkým o akcie PSK, organizácie PSK a mesta Prešov a niektoré spriaznené inštitúcie (Sklad soli pod Technickým múzeom v Košiciach).

C) Odborno–pozorovateľská a technická činnosť

Odborno–pozorovateľská činnosť v našej organizácii nadväzuje na dlhodobú históriu predovšetkým slnečných odborných pozorovaní užitočná platforma sa uplatňuje pre oblasť popularizácie astronómie.

Cieľom našej práce v roku 2024 bolo splnenie úloh v odborno-pozorovateľskej oblasti a uspokojit' nároky a pretrvávajúci záujem verejnosti o bezprostrednú účasť na pozorovaniach oblohy.

V technickej sfére práce je tu štandardná potreba zabezpečovať a modernizovať vybavenie organizácie, využívané v rôznych oblastiach jej pôsobenia.

1. Oblasť slnečného výskumu

a) Pravidelné zakresľovanie slnečnej fotosféry s následným vyhodnotením kresby a spracovaním z hľadiska aktivity až po stupeň jednotlivých relatívnych čísel.

b) Pravidelné mesačné vyhodnotenie slnečnej aktivity do protokolov a ich zaslanie do medzinárodných centier v Bruseli a Sezimovom Ústí.

c) Z pozície celoslovenského koordinátora pravidelný mesačný zber a spracovanie dát za účelom vydávania každoročného periodika – Slnečný bulletin 2024

e) Digitalizácia slnečných zákresov a aktualizácia centrálnej databázy

Termín: priebežne

Úloha nebola plnená

Organizácia prevádzkuje on-line aplikáciu na webovej stránke – Aktuálne relatívne číslo (RaF). Na jej základe prebieha okamžité a nepretržité uverejňovanie napozorovaného aktuálneho relatívneho čísla \mathbb{R} a počtu fakulových polí (F) zo siete pozorovacích staníc.

2. Ďalšia odborná činnosť

a) V závislosti na astronomických podmienkach tvorba náplne a výkon **verejných pozorovaní Mesiaca, planét a objektov Messierovho katalógu.**

Štandardná činnosť: priebežne 2 – krát za mesiac

Aktuálne od jesene 2024 sa termín verejných pozorovaní presunul zo stredy na piatok.

b) Včasné reagovanie na výskyt **mimoriadnych astronomických úkazov** ako sú zatmenia Slnka a Mesiaca, kométy príp. novy formou mimoriadnych pozorovaní a zverejnením pripravovaných aktivít.

Úloha nebola plnená – bez výskytu.

c) V súvislosti s modernizáciou pozorovacieho vybavenia organizácie realizovať **fotografické snímkovania oblohy**, resp. objektov a úkazov.

Termín: priebežne, v závislosti od pozorovacích možností.

Úloha nebola plnená.

3. Technická činnosť

a) Správa počítačovej siete a webovej stránky

- kompletný servis vrátane priebežného zálohovania dát dôležitých pre činnosť jednotlivých oddelení organizácie

- umiestňovanie na web textov a obrazového materiálu v kontexte s činnosťou HaP

Nová úloha – poverenie na správu PC v zmysle predpísanej kybernetickej ochrany.

Úlohy priebežne plnené.

b) Propagácia a archivovanie

- vykonávanie fotografických, filmových a zvukových záznamov o činnosti organizácie v priebehu roka, systematické a priebežné triedenie materiálu.

V prípade prednášok a výstavy VOD je spracovaný materiál umiestňovaný na server a do priestoru webovej stránky organizácie.

Úloha priebežne plnená.

Aktuálne boli vykonané zmeny v zmysle usporiadania a prehľadnosti ukladaných materiálov, dát a hospodárskej agendy organizácie.

4. Služby pre verejnosť

- a) Výkon poradenskej činnosti v oblasti manipulácie a využívania prenosných teleskopov. Služby sú priebežne požadované a poskytované.
- b) Nastavovanie barometrov a poskytovanie údajov týkajúcich sa aktuálneho tlaku vzduchu.

D) Technicko–hospodárska činnosť

Aktivity vykonávané v tejto oblasti podmieňujú riadne fungovanie organizácie v zmysle zabezpečenia optimálnych technických a organizačných podmienok a s dôrazom na dodržiavanie zákonnosti prevádzky.

1. Priebežne boli plnené úlohy pre zabezpečenie:

- a) **základných prevádzkových podmienok vybraných technických zariadení** – kotolne a doregulačnej stanice plynu. Jedná sa o postupy a činnosti v súlade s prevádzkovým poriadkom pre obsluhu plynových zariadení.
- b) **zákonnosti prevádzky vybraných technických zariadení** - odborných prehliadok, skúšok a revízií na zariadeniach, ktorých prevádzkovanie upravujú príslušné technické a právne normy, vrátane požiarnej bezpečnosti.
- c) **zákonnosti v oblasti ochrany zdravia, bezpečnosti a požiarnej bezpečnosti**
Organizácia prostredníctvom externého dodávateľa zabezpečovala povinné školenia pracovníkov a dozorovanie nad technickým zariadením a vybavením
- d) **prevádzky služobného motorového vozidla**
- e) **organizácie a údržby priestorov, ich zariadenia a vybavenia**
- f) **údržby areálu organizácie** vykonávaním sezónnych a priebežných prác.
- g) **likvidácie nefunkčných zariadení** a opotrebovaného materiálu v súlade s platnou legislatívou. V prípade vyradeného spotrebného materiálu a vyradeného majetku v nadväznosti na stanovisko inventarizačnej komisie.
Odpad, materiál a predmety určené na likvidáciu prechádzajú separáciou.
Úlohy splnené v celom rozsahu požiadaviek.

2. Ďalšie (jednorázové) úlohy v tejto oblasti:

OPRAVY

- Areál: výrez stromov - externe boli z pozemku odstránené vysoké dreviny napadnuté chorobou a výškovo upravený ďalší porast,
- AUS: výmena tečúceho chladiča, oprava zámku dverí, výmena sviečok, uznaná reklamácia napájacej batérie,
- Budova: oprava špárovky ako ochrana obloženia,
- Expozícia: ochranné kalené sklo po deštrukcii (2 ks,)

- Kupola ďalekohľadu K2 – oprava plastovej dlažby (vymedzenie pre tepelné cykly boli nutné pre vydúvanie podkladu),
- Terasa hvezdárne – výstup – oprava zatekania svojpomocne, oprava zatekania do haly (externe),
- Toalety: plošná výmena zrkadiel,
- Vnútorné zariadenie: opravy nábytku (taburetiek, stoličiek, kresiel v planetáriu, záložných stoličiek).

MODERNIZÁCIA/NÁKUP – DOVYBAVENIE PRIESTOROV, TECHNIKY A NÁRADIA

- Strunová kosačka,
- Expozícia: inštalácia LED osvetlenia do priestoru stojanov, inštalácia – zdvojenie sklenenej ochrany vystaveného objektu (historická kniha),
- Hala: inštalácia LED osvetlenia v hale – priestor za sedačkou a pult, rozšírenie kvetov v priestore (nová Dracena),
- Predaj vstupeniek: nákup zariadení pre evidovaný výdaj platobných dokladov a možnosť bezhotovostnej platby za vstup a nákup materiálov,
- Prednášková sieň: zhotovenie 12 soklíkov pre Mytologickú expozíciu, dokúpenie dvoch sošiek (sústredenie z iných priestorov) do celistvej kolekcie,
- Suterén: rozšírenie osvetlenia pre bezpečný pohyb pri hlavnom elektrickom rozvážači,
- Technika – nákup dvoch tlačiarň (sieťová, pre E-A útvary),
- Terasa : zhotovenie chráneného uloženia veľkej slnečnej pece.

E) Rozbor hospodárenia

1. Príjmy organizácie

Rozpočet organizácie

Rozpisom záväzných ukazovateľov schváleného rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja na rok 2024 a na základe uznesenia Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja č. 274/2023 zo dňa 11. decembra 2023 boli pre našu organizáciu určené bežné príjmy vo výške 40 000 Eur. Rozpis schváleného rozpočtu na rok 2024 bol realizovaný rozpočtovým opatrením č. 154/SR/K/BV/2024 zo dňa 17.1.2024.

Rozpočtové presuny a úpravy medzi položkami jednotlivých kategórií boli realizované podľa skutočných potrieb organizácie.

Príjmy k 31. decembru 2024

Štruktúra príjmov, ktoré organizácia dosiahla k 31. decembru 2024 je nasledovná:

Príjmy	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie rozpočtu v %
ZF 46	40 000	40 000	58 324,28	145,81
ZF 111 UH	0	3 883	3 881,98	99,97
ZF 111 EN	0	0	2 268,15	---
SPOLU	40 000	43 883	64 474,41	146,92

Príjmy z vlastných zdrojov sú pre našu organizáciu ťažko ovplyvniteľné, nakoľko závisia od návštevnosti školských skupín a jednotlivcov. Skutočná výška príjmov za rok 2024 predstavuje

146,92 % z plánovaného rozpočtu na rok 2024. Položka so zdrojom financovania 46 obsahuje aj vrátky na zdravotnom poistení vo výške 47,13 Eur a iné príjmy vo výške 8,75 Eur.

223 – Príjem za platby za tovar a poskytnuté služby

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
ZF 46	40 000	40 000	58 268,40
SPOLU	40 000	40 000	58 268,40

Príjem za platby za tovar a poskytnuté služby predstavuje platby za vstupné a predaj metodického materiálu.

292 – Ostatné príjmy

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
ZF 46	0	0	55,88
SPOLU	0	0	55,88

Ostatné príjmy zahŕňajú:

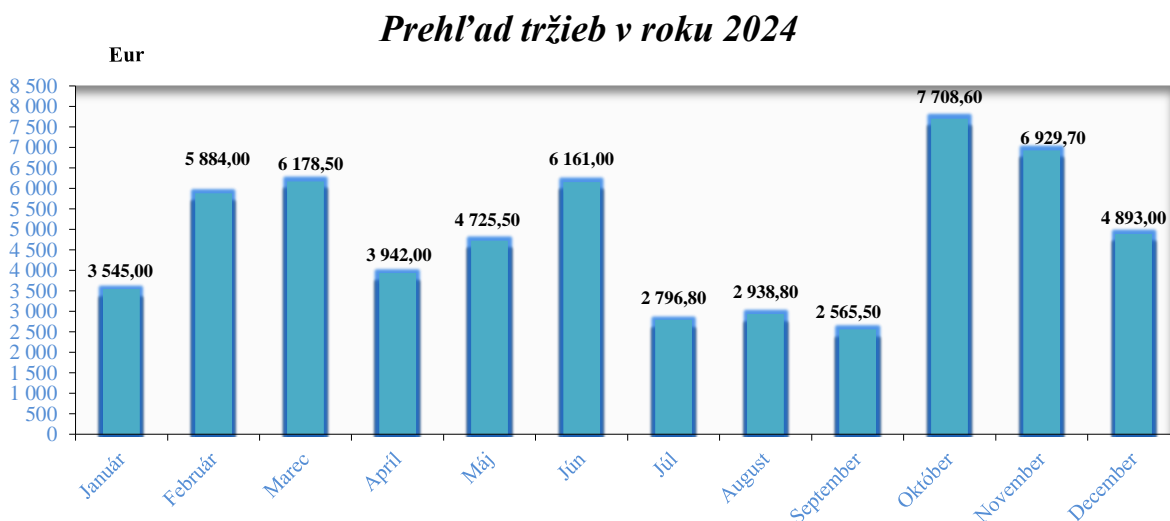
- položku vrátky, ktorá obsahuje preplatok na zdravotnom poistení a
- položku iné nedaňové príjmy, ktorá zahŕňa úhradu predpísanej škody za manko na pohonných hmotách za rok 2023.

312 – Transfery bežné v rámci verejnej sféry

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
ZF 111 UH	0	3 883	3 881,98
ZF 111 EN	0	0	2 268,15
SPOLU	0	3 883	6 150,13

Transfer zo štátneho rozpočtu predstavuje:

- prijatie finančných prostriedkov vo výške 2 268,15 Eur na pokrytie dodatočných nákladov na plyn za rok 2023,
- prijatie finančného príspevku od Slovenskej ústrednej hvezdárne v Hurbanove na zabezpečenie vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdach?“ v celkovej výške 2 192,76 Eur,
- prijatie finančného príspevku od Slovenskej ústrednej hvezdárne v Hurbanove na zabezpečenie výtvarnej súťaže „Vesmír očami detí“ vo výške 1 689,22 Eur.

Príjmy z iných zdrojov

- Slovenská ústredná hviezdáreň v Hurbanove nám v rámci finančnej podpory Ministerstva kultúry Slovenskej republiky poskytla finančné prostriedky na zabezpečenie vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdach?“ v celkovej výške 2 192,76 Eur a finančná čiastka vo výške 1 689,22 Eur bola poskytnutá na zabezpečenie výtvarnej súťaže „Vesmír očami detí“.
- V I. polroku 2024 bola organizácii schválená dotácia z Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v rámci Výzvy na predkladanie žiadosti o poskytnutie dotácie na pokrytie dodatočných nákladov v dôsledku zvýšenia cien energií pre subjekty verejnej správy. Finančné prostriedky vo výške 2 268,15 Eur boli poskytnuté na pokrytie dodatočných nákladov na plyn za mesiace október, november a december 2023. Tieto finančné prostriedky boli prevedené na účet Prešovského samosprávneho kraja, keďže sa jednalo o refundáciu výdavkov za predchádzajúci rok.

2. Výdavky organizácie

Rozpočet organizácie

Rozpisom záväzných ukazovateľov rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja na rok 2024 a na základe uznesenia Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja č. 274/2023 zo dňa 11. decembra 2023 boli pre našu organizáciu určené:

- bežné výdavky vo výške 253 600 Eur, z toho so ZF 41 vo výške 213 600 Eur a so ZF 46 vo výške 40 000 Eur.

V priebehu roka 2024 schválené záväzné ukazovatele boli upravené nasledovne:

- rozpočtové opatrenie č. 1059/99-2/K/2024 zo dňa 27.3.2024 – presun
 - finančných prostriedkov v rámci rozpočtových kategórií:
 - rozpočtová kategória 610 - 234 Eur
 - rozpočtová kategória 640 + 234 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 1320/8/K/BV/2024 zo dňa 16.5.2024 – SRP poskytnuté Slovenskou ústrednou hviezdárňou na realizáciu vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdach?“
 - - bežné príjmy ZF 111 + 2 193 Eur
 - - bežné výdavky ZF 111 + 2 193 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 1679/10/K/BV/2024 zo dňa 28.5.2024 – účelová
 - dotácia – právna pomoc na ochranu záujmov Hviezdárne a planetária
 - v Prešove vzhľadom na výstavbu výškovej budovy v susedstve + 4 320 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 1701/11/K/BV/2024 zo dňa 10.6.2024 – SRP poskytnuté Slovenskou ústrednou hviezdárňou na realizáciu výtvarnej súťaže „Vesmír očami detí“
 - - bežné príjmy ZF 111 + 1 690 Eur
 - - bežné výdavky ZF 111 + 1 690 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 1904/99-4/K/2024 zo dňa 20.6.2024 – presun
 - finančných prostriedkov v rámci rozpočtových kategórií:
 - rozpočtová kategória 610 - 117 Eur
 - rozpočtová kategória 640 + 117 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 1864/12/K/BV/2024 zo dňa 24.6.2024 – účelová
 - dotácia

- - dofinancovanie energií + 6 875 Eur
- - rekreačný príspevok + 380 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 1950/15/K/BV/2024 zo dňa 24.6.2023 – hmotná
 - zainteresovanosť zamestnancov vrátane odvodov:
 - rozpočtová kategória 610 + 4 800 Eur
 - rozpočtová kategória 620 + 1 726 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 2279/16/K/BV/2024 zo dňa 11.7.2024
 - – účelová dotácia na vydanie knižnej publikácie „Alexej Duchoň muž, ktorý miloval hviezdy“ + 1 600 Eur
 - - dofinancovanie miezd rozpočtová kategória 610 + 10 922 Eur
 - - dofinancovanie miezd rozpočtová kategória 620 + 4 150 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 2757/8/K/KV/2024 zo dňa 2.9.2024 – kapitálové
 - výdavky „Externá LED obrazovka – vizuálne rozšírenie expozície na terase hviezdárne + 2 500 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 2955/22/K/BV/2024 zo dňa 23.9.2024
 - – účelová dotácia na rekreačný príspevok + 261 Eur
 - - účelová dotácia „Právna pomoc advokátskej kancelárie na ochranu záujmov Hviezdárne a planetária v Prešove vzhľadom na výstavbu výškovej budovy v susedstve“ - 1 800 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 3117/99-6/K/2024 zo dňa 30.9.2024 – presun finančných prostriedkov v rámci rozpočtových kategórií:
 - rozpočtová kategória 610 - 168 Eur
 - rozpočtová kategória 640 + 168 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 4303/28/K/BV/2024 zo dňa 12.12.2024 – účelová dotácia – rekreačný príspevok + 827 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 4522/29/K/BV/2024 zo dňa 16.12.2024 – účelová dotácia – hmotná zainteresovanosť štatutára vrátane odvodov:
 - rozpočtová kategória 610 + 1 400 Eur
 - rozpočtová kategória 620 + 503 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 4470/99-9/K/BV/2024 zo dňa 12.12.2024 – zrušenie viazania finančných prostriedkov na zdroji financovania 41 a 46 v rámci ekonomických kategórií 610, 620, 630, 640 a položky 632001
-

Rozpočtové presuny a úpravy v rámci rozpočtových kategórií boli realizované podľa skutočných potrieb organizácie.

Pridelená dotácia Prešovského samosprávneho kraja v roku 2024 predstavuje čiastku 289 563,63 Eur. Čerpanie pridenej dotácie bolo nasledovné:

Výdavky	Pridelená dotácia	Použitie dotácie	Čerpanie dotácie v %
ZF 41	249 563,63	249 561,99	100,00
ZF 46	40 000,00	40 000,00	100,00
SPOLU	289 563,63	289 561,99	100,00

2.1 Bežné výdavky

Štruktúra bežných výdavkov, ktoré organizácia vyčerpala k 31. decembru 2024 je nasledovná:

Výdavky	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Čerpanie rozpočtu v %
ZF 41	213 600	249 564	249 561,99	100,00
ZF 46	40 000	40 000	40 000,00	100,00
ZF 111	0	3 883	3 881,98	100,00
SPOLU	253 600	293 447	293 443,97	100,00

610 – Výdavky na mzdy

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	136 500	154 311	154 310,83
ZF 41	136 500	153 471	153 470,83
ZF 46	0	840	840,00

K 31.12.2024 bolo v organizácii zamestnaných 10 zamestnancov na hlavný pracovný pomer, z toho 2 zamestnanci na kratší pracovný čas - poberatelia invalidného dôchodku.

Dosiahnuté vzdelanie zamestnancov:

- 4 zamestnanci - vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa (2 odborní pracovníci a 2 ekonomickí pracovníci),
- 3 zamestnanci – úplné stredoškolské vzdelanie + pomaturitné štúdium astronómie (2 odborní pracovníci a 1 technicko-hospodársky pracovník)
- 3 zamestnanci – úplné stredoškolské vzdelanie (3 technicko-hospodárski pracovníci).

Odmeňovanie zamestnancov sa uskutočňuje na základe zákona č. 553/2003 Z. z. pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov:

- 4 zamestnanci sú odmeňovaní podľa základnej stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme zvýšených o 5 %,
- 6 zamestnancov je odmeňovaných podľa základnej stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Za účelom efektívneho využívania mzdových prostriedkov sa v organizácii uplatňujú kumulované funkcie zamestnancov. Priemerná mzda v roku 2024 predstavovala 1 223,21 Eur.

620 – Poistné a príspevok zamestnávateľa

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	51 200	57 552	57 551,61
ZF 41	51 200	57 552	57 551,61

Zamestnávateľ prispieva svojim zamestnancom na doplnkové dôchodkové sporenie (DDS) 2 % z objemu zúčtovaných plátov pre jedného pracovníka na jeden mesiac.

630 – Výdavky na tovary a služby

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	58 400	72 829	72 827,58
ZF 41	18 400	30 310	30 309,99
ZF 46	40 000	38 636	38 635,61
ZF 111	0	3 883	3 881,98

Výdavky na tovary a služby rozpísané podľa jednotlivých položiek:

631-Cestovné

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	300	497	496,82
ZF 46	300	497	496,82

Za sledované obdobie roka zamestnanci organizácie uskutočnili desať tuzemských služobných ciest – pracovné stretnutie OvZP Prešovského samosprávneho kraja, odbor financií v Tatranskej Lesnej, porada riaditeľov astronomických zariadení v Nitre, 27. Slniečny seminár s medzinárodnou účasťou v Košiciach, historicko-spomienková a vedecko-odborná konferencia pod názvom „Štefánik a veda v Hlohovci, porada metodikov a Astrofilm 2024 v Piešťanoch a prehliadka filmov pod kupolou planetária na Slovensku „Fulldome Slovakia“ v Žiari nad Hronom.

632-Energie a komunikačné poplatky

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	24 300	26 904	26 905,03
ZF 41	18 400	24 722	24 722,36
ZF 46	5 900	2 182	2 182,67

Výdavky na energie zahŕňajú spotrebu elektrickej energie, zemného plynu a vody. Výdavky sú vynaložené hlavne na vykurovanie budovy plynom a na elektrickú energiu vzhľadom na veľký počet prístrojov a zariadení, ktoré sú nevyhnutné pre prevádzku organizácie. Organizácia využíva úsporné opatrenia na zníženie energetickej náročnosti prevádzky budovy.

Výdavky na poštové služby tvoria poplatky za poštové a kuriérske služby.

Výdavky na komunikačnú infraštruktúru tvoria poplatky za internet, výdavky na webhosting (e-mail), registráciu domény a VUC NET.

Výdavky na telekomunikačné služby tvoria telefónne poplatky za pevnú linku s DSL prípojkou a za mobilný telefón.

Slovenský plynárenský priemysel stanovil splátkový kalendár na rok 2024 v celkovej výške 15 240 Eur. Za vykurovaciu sezónu 2023 nám bol vyúčtovaný nedoplatok vo výške 3 535 Eur.

633-Materiál

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	7 250	12 371	12 371,36
ZF 41	0	1 600	1 600,00
ZF 46	7 250	10 771	10 771,36
ZF 111	0	33	33,00

Výdavky na materiál zahŕňajú nákup kancelárskych, čistiacich a dezinfekčných potrieb, nákup fotografického materiálu, nákup kníh do odbornej knižnice organizácie, nákup časopisov a metodického materiálu, nákup benzínu do kosačky, nákup drobného materiálu na opravy a nákup drobného hmotného a nehmotného majetku.

634-Dopravné

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	650	1 710	1 710,29
ZF 46	650	1 710	1 710,29

Organizácia vlastní osobné motorové vozidlo značky ŠKODA FABIA COMBI - rok nadobudnutia 2006.

Dopravné výdavky v organizácii tvorí:

- nákup pohonných hmôt,
- servis a údržba motorového vozidla, opravy a výdavky s tým spojené,
- poistenie motorového vozidla, kde je zahrnuté povinné zmluvné poistenie (Union poisťovňa, a.s.),
- poplatky za parkovanie, karty a diaľničné známky.

635-Údržba

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	3 500	3 408	3 408,19
ZF 46	3 500	3 408	3 408,19

Údržba zahŕňa výdavky na údržbu a servis mzdového a účtovného softvéru, opravy prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení, údržbu elektronického zabezpečovacieho systému - ochrana objektu (alarm).

636-Nájomné

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	485	473	472,48
ZF 46	485	473	472,48

Nájomné organizácia platí za prenájom rohože umiestnenej vo vstupnej hale budovy, ktorá slúži k zachytávaniu nečistôt. Zmluvu organizácia podpísala v roku 2005, kde cena prenájmu bola stanovená na 1,34 Eur/týždeň. Cenová hladina poskytovaných služieb bola s platnosťou od 1. 1. 2025 upravená na 2,90 Eur/týždeň.

- V roku 2023 organizácia uzatvorila zmluvu, ktorej predmetom je prenajatie nehnuteľnosti – stožiaru verejného osvetlenia pre účely umiestnenia tabule informačného navigačného systému. Cena prenájmu predstavuje čiastku 334,60 Eur/rok.

637-Služby

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	21 915	27 466	27 463,41
ZF 41	3 988	3 988	3 987,63
ZF 46	21 915	19 595	19 593,80
ZF 111	0	3 883	3 881,98

Výdavky na služby zahŕňajú platby za semináre a školenia, nákup vecných cien do výtvarnej a vedomostnej súťaže, platby za propagáciu a inzerciu, revízie elektrických zariadení, plynovej kotolne, bleskozvodov a komínov, služby požiarnej ochrany, platby za ochranu objektu - Centrálny pult ochrany objektov Okresného riaditeľstva Policajného zboru.

Ďalej sú to poplatky za vedenie účtov v banke, poplatky pre ochranný autorský zväz - SOZA, poisťné za majetok organizácie (Union poisťovňa, a.s.), povinný príděl do sociálneho fondu, odmeny pre zamestnancov mimopracovného pomeru a dane – daň z nehnuteľností a komunálny odpad.

640 – Bežné transfery

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	7 500	8 755	8 753,95
ZF 41	7 500	8 231	8 229,56
ZF 46	0	524	524,39

Bežné transfery zahŕňajú platby vo forme nemocenských dávok - dočasná pracovná neschopnosť, finančný príspevok na stravovanie a členský príspevok (Regionálne vzdelávacie centrum Prešov).

2.2 Celkové zhodnotenie čerpania bežných výdavkov

Rozpočtová skupina	Výška v EUR	Podiel v %
610 – Výdavky na mzdy	154 310,83	52,59
620 – Poisťné a príspevok zamestnávateľa	57 551,61	19,61
630 – Výdavky na tovary a služby	72 827,58	24,82
640 – Bežné transfery	8 753,95	2,98
600 – Bežné výdavky	293 443,97	100,00

2.3 Kapitálové výdavky

Výdavky	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
ZF 41	0	2 500	0,00
SPOLU	0	2 500	0,00

Kapitálové výdavky na rok 2024 boli schválené na zakúpenie externej LED obrazovky, ktorá mala zabezpečiť vizuálne rozšírenie expozície na terase Hvezdárne a planetária. Schválené kapitálové výdavky v roku 2024 neboli čerpané.

3. Pohľadávky a záväzky organizácie

Krátkodobé pohľadávky k 31.12.2024 predstavujú čiastku **1 605,36 Eur** a evidujeme ich na týchto účtoch:

- účet 315 – Ostatné pohľadávky vo výške 799,76 zahŕňajú preplatok plynu za rok 2024,

- účet 335 – Pohľadávky voči zamestnancom vo výške 805,60 Eur, ktoré zahŕňajú predpis manka za PHM a zálohu finančného príspevku na stravovanie na mesiac január 2025

Krátkodobé záväzky k 31.12.2024 sú vo výške **29 310,39 Eur** a evidujeme ich na týchto účtoch:

- účet 321 – Dodávatelia – neuhradené faktúry v lehote splatnosti vo výške 1 014,01 Eur,
- účet 331 – Zamestnanci – mzdy za mesiac december 2024 vo výške 15 315,70 Eur,
- účet 336 – Zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia – odvody za mesiac december 2024 vo výške 10 743,35 Eur,
- účet 342 – Ostatné priame dane – odvod dane zo závislej činnosti z príjmu FO za mesiac december 2024 vo výške 2 237,33 Eur.

Dlhodobé záväzky k 31.12.2024 evidujeme na účte **472 – Záväzky zo sociálneho fondu** vo výške 2 774,73 Eur.

4. Majetok organizácie

Účet – Názov	Stav majetku k 1.1.2024	Prírastky (+) Úbytky (-)	Stav majetku k 31.12.2024
018 Drobný dlhodobý nehmotný majetok	1 343,03	0	1 343,03
Dlhodobý nehmotný majetok	1 343,03	0	1 343,03
021 Budovy, haly a stavby	1 538 808,50	0	1 538 808,50
022 Stroje, prístroje a Zariadenia	237 497,42	- 1 659,68	235 837,74
023 Dopravné prostriedky	13 689,85	0	13 689,85
028 Drobný dlhodobý hmotný majetok	28 762,83	- 499,56	28 263,27
029 Ostatný dlhodobý hmotný majetok	6 841,96	0	6 841,96
031 Pozemky	796,65	0	796,65
Dlhodobý hmotný majetok	1 826 397,21	- 2 159,24	1 824 237,97
750-5 Drobný hmotný majetok	63 828,69	+1 462,86 - 919,23	64 372,32
750-6 Drobný nehmotný majetok	1 013,95		1 013,95
750-7 OTE	0,00	+ 20 747,74 - 347,90	20 399,84
760-1 Odborná knižnica	6 592,10	+ 69,00 - 105,75	6 555,35
760-4 Vstupenky	0,00	+15 714,00 - 10 600,00	5 114,00
760-5 Metodický materiál	0,00	+ 8 918,45 - 2 940,49	5 977,96
Drobný majetok	71 434,74	+ 46 912,05 - 14 913,37	103 433,42

5. Mimorozpočtové účty

5.1 Sociálny fond

Položky	Eur
Počiatočný stav	2 158,82
Tvorba – povinný prídel	1 380,31
Použitie - stravné	764,40
Konečný stav	2 774,73

5.2 Podnikateľská činnosť

Hvezdáreň a planetárium v Prešove počas sledovaného obdobia roka 2024 podnikateľskú činnosť nevykonávala.

6. Záver

V roku 2024 Hvezdáreň a planetárium v Prešove dosiahla skutočné príjmy vo výške 58 268,40 Eur čo predstavuje 145,67 % z celkových plánovaných 40 000 Eur.

Z pridelených finančných prostriedkov z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja predstavovalo čerpanie bežných výdavkov výšku 289 561,99 Eur, čo predstavuje 100 % bežných schválených výdavkov na rok 2024.

V rámci bežných výdavkov boli organizácii pridelené aj účelové finančné prostriedky v celkovej výške 35 963,63 Eur z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja a 3 881,98 Eur zo štátneho rozpočtu prostredníctvom Slovenskej ústrednej hvezdárne v Hurbanove na zabezpečenie výtvarnej a vedomostnej súťaže.

Celkové zhodnotenie nákladov a výnosov

Položky	Rok 2024	Rok 2023
Náklady za sledované obdobie	393 039,91	401 266,70
Výnosy za sledované obdobie	394 537,69	398 487,92
Výsledok hospodárenia pred zdanením	+ 1 497,78	- 2 778,78

Organizácia v roku 2024 zrealizovala pravidelne organizované podujatia, ku ktorým patrí výtvarná súťaž „Vesmír očami detí“ a okresné kolo vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdach?“. Na pôde Hvezdárne a planetária v Prešove sa uskutočnili aj celoslovenské kolá vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdach?“. Vyhlasovateľom obidvoch podujatí bola Slovenská ústredná hvezdáreň v Hurbanove v spolupráci s ostatnými astronomickými zariadeniami na Slovensku. K ďalším aktivitám patrí premiéra nového hudobného programu v planetáriu pod názvom „Pink Floyd“, Hodina Zeme, Deň hvezdárni a planetárií, Deň Zeme spojený s pozorovaním, Deň detí s astronómiou, dokončenie ďalšieho hudobného programu v planetáriu pod názvom „ENYA“, výstava študentov Strednej odbornej školy služieb v Prešove pod názvom „MAGICUM“, výstava „ONLINE OFFLINE“, ktorá predstavovala malú vesmírnu inštaláciu objektov žiakov a učiteľov Školy umeleckého priemyslu v Prešove. Významným podujatím pre Hvezdáreň

a planetárium v Prešove bolo pripomenutie si 40. výročia otvorenia hvezdárne. Táto akcia sa uskutočnila pod záštitou Predsedu Prešovského samosprávneho kraja. V závere roka sa uskutočnili aj ďalšie aktivity – Noc na hvezdárni, Kúzelná fyzika s Michalom Figurom, prednáška pod názvom „Príbehy troch kozmických sond“ ako aj Krajský seminár pre učiteľov prírodovedných predmetov a vedúcich astronomických a prírodovedných krúžkov.